

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
18. februar 2020

Forfatter:
LKB/LKB

METODEANMELDELSE FOR UDVEKSLING AF MFRR KAPACITET MELLEM DK1 OG DK2

Energinet anmelder hermed metode for udveksling af mFRR-kapacitet mellem DK1 og DK2.

Metoden træder i kraft den 1. januar 2021.

Det er Energinets vurdering, at metoden opfylder elforsyningslovens krav, der fastslår, at vilkår skal være gennemsigtige, objektive, rimelige, ikke-diskriminerende og offentligt tilgængelige.

Den anmeldte metode finder anvendelse over for elmarkedets aktører i både DK1 og DK2.

Energinet indstiller metoden til godkendelse af Forsyningstilsynet, jf. § 1 i metodebekendtgørelsen efter endt høringsproces.

Der er udarbejdet et samlet forklaringsdokument til metodeanmeldelse for indkøb af mFRR-kapacitet i DK1 og DK2 og metodeanmeldelse for udveksling af mFRR kapacitet mellem DK1 og DK2. Dette er vedlagt.

Forklaringsdokumentet uddyber og argumenterer for Energinets valg og fravalg.

Retsgrundlag

Energinet er i henhold til § 31, stk. 2, nr. 3 i lovbekendtgørelse nr. 840 af 15. august 2019 om elforsyning (herefter elforsyningsloven) ansvarlig for at sikre bedst mulig konkurrence for produktion og handel med elektricitet. I den forbindelse skal Energinet fastsætte ikke-diskriminerende og objektive vilkår herfor.

Energinet skal ifølge §§ 73a og 76 i elforsyningsloven og § 1 i bekendtgørelse nr. 1085 af 20. september 2010 om netvirksomheders, regionale transmissionsvirksomheders og Energinets metoder for fastsættelse af tariffer m.v. (herefter metodebekendtgørelsen) anmelde sine metoder for fastsættelse af priser og vilkår til Forsyningstilsynet.

Høring og inddragelse af aktører

Energinet lægger stor vægt på at inddrage aktører i udarbejdelsen af nye metoder og vilkår.

For nærværende metode har aktørerne været involveret ad flere omgange. Energinet har informeret om metodearbejdet på aktørarbejdsgruppemøder løbende gennem de sidste 2 år ligesom der løbende har været udgivet nyheder omkring fremdriften i udarbejdelsen af et nyt markedsdesign for indkøb af mFRR-kapacitet.

Herudover har Energinet afholdt 2 workshops, hvor Energinet og aktørerne har diskuteret forskellige elementer i markedsdesignet mere detaljeret.

Baggrund for metoden

Metoden for udveksling af mFRR kapacitet mellem DK1 og DK2 via Storebæltsforbindelsen er et tillæg til metode for indkøb af mFRR kapacitet i DK1 og DK2. De to metoder supplerer således hinanden, men godkendes og anvendes individuelt.

Metode for udveksling af mFRR kapacitet mellem DK1 og DK2

Med metode for indkøb af mFRR kapacitet i DK1 og DK2, hvor der etableres daglige auktioner i både DK1 og DK2 for henholdsvis 40 procent af behovet i DK2 og 100 procent af behovet i DK1, vil Energinet dække disse behov i en timebaseret dagsauktion for DK1 og DK2. Denne metode for udveksling af mFRR kapacitet mellem DK1 og DK2 medfører, at den daglige timebaserede auktion for henholdsvis DK1 og DK2 vil blive gennemført som en fælles auktion, hvor der kan udveksles op til 240 MW af den tilgængelige kapacitet mellem DK1 og DK2.

Kapaciteten på maksimalt 240 MW til udveksling er fastsat for at opretholde det samme behov for overkapacitet i DK2, som vi ser i dag. Det vil sige, at med en maksimal udveksling op til 240 MW, så vil udetid på Storebæltsforbindelsen betyde et behov for den samme overkapacitet som vi ser i dag ved udetid på de største anlæg lokalt i DK2.

Hvis behovet for mFRR kapacitet ændres, vil kapaciteten til udveksling af kapacitet mellem DK1 og DK2 fortsat vil være fast på 240 MW.

Energinet etablerer således et fælles timebaseret marked mellem DK1 og DK2, hvor der kan udveksles op til 240 MW af den tilgængelige kapacitet. Dette forudsætter reservation af transmissionskapacitet på forbindelsen mellem DK1 og DK2 (Storebæltsforbindelsen).

Det fælles marked mellem DK1 og DK2 skal understøttes af dynamiske reservationer på Storebæltsforbindelsen, sådan at der timevis kun reserveres kapacitet, hvis den samfundsøkonomiske gevinst ved at udveksle mFRR kapacitet mellem DK1 og DK2 overstiger den samfundsøkonomiske omkostning ved reservationen af den nødvendige kapacitet.

Energinet beregner reservationsomkostningen ud fra prisforskellen mellem gårsdagens spotpris i DK1 og DK2. Reservationsomkostningen tillægges budprisen for bud til udveksling, således at buddet kun udveksles, hvis budprisen inklusiv reservationsomkostning er lavere end det næstkommende bud på budlisten.

Energinet udvælger buddene ud fra at minimere samfundsøkonomiske omkostninger. Det vil sige, at bud udvælges for at minimere summen af alle accepterede bud værdiansat ud fra de

enkelte budomkostninger. Det betyder, at Energinet springer bud over, såfremt det minimerer de samfundsøkonomiske omkostninger. Dette skal sikre, at de mest effektive anlæg på langt sigt leverer ydelsen.

Bud accepteres i deres helhed eller slet ikke. Det vil sige, at alle bud betragtes om udelelige.

Bud udveksles i sin helhed eller slet ikke. Det betyder, at et bud, der medfører et større indkøb end den kapacitet, der kan udveksles, springes over.

Ved udveksling af mFRR kapacitet mellem DK1 og DK2 afregnes alle bud ud fra lokal marginalprissætning, hvilket betyder, at alle bud i den samme budzone afregnes til den samme pris. Det centrale princip i prissætningen er, at områdeprisen skal afspejle det omkostningseffektive niveau, sådan at enhver aktør ved, om et bud med en given omkostning er konkurrencedygtigt alene ud fra prisen i aktørens område.

Områdeprisen fastsættes gennem følgende logik (se også nedenstående figur):

1. Hvis den tilgængelige kapacitet udgør en begrænsning, udnyttes den tilgængelige kapacitet fuldt ud, og områdeprisen sættes af marginalprisen i hvert område.
2. Hvis den tilgængelige kapacitet ikke udgør en begrænsning, er det afgørende, om der sker udveksling eller ej.
 - a. Hvis der sker udveksling, er det placeringen af det globalt marginale bud, der er afgørende for prissætningen.
 - i. Hvis det globalt marginale bud ligger i det eksporterende område, sættes prisen i dette område lig prisen på dette bud, mens prisen i det importerende område sættes på baggrund af marginalprisen i det eksporterende område, men opjusteret med kapacitetsomkostningen.
 - ii. Hvis det globalt marginale bud ligger i det importerende område, sættes prisen i dette område lig prisen på dette bud, mens prisen i det eksporterende område sættes på baggrund af marginalprisen i det importerende område, men nedjusteret med kapacitetsomkostningen.
 - b. Hvis der ikke sker udveksling, er forholdet mellem marginalprisen i højprisområdet nedjusteret med kapacitetsomkostningen og marginalprisen i lavprisområdet afgørende for prissætningen
 - i. Hvis marginalprisen i højprisområdet fratrukket kapacitetsomkostningen overstiger marginalprisen i lavprisområdet, er marginalpris i højprisområdet afgørende for prissætningen i den forstand, at områdeprisen i højprisområdet er lig marginalprisen i dette område, mens områdeprisen i lavprisområdet er lig marginalprisen i højprisområdet fratrukket kapacitetsomkostningen.
 - ii. Hvis marginalprisen i højprisområdet fratrukket kapacitetsomkostningen ikke overstiger marginalprisen i lavprisområdet, sættes prisen i hvert område af den lokale marginalpris. Dette svarer til prissætningen, hvor der ikke er udvekslingskapacitet til rådighed.

Dynamisk reservation på Storebæltsforbindelsen

Energinet har foretaget analyser og beregninger for at vise den samfundsøkonomiske værdi, der opnås ved et fælles marked mellem DK1 og DK2 med dynamisk reservation af kapacitet på Storebæltsforbindelsen. Disse analyser fremgår af Forklaringsdokument til metodeanmeldelse for indkøb af mFRR-kapacitet i Dk1 og DK2.

I det følgende afsnit beskriver Energinet de reguleringsmæssige vilkår, der er relevante i diskussionen af, hvorvidt dynamisk reservation af kapacitet på Storebæltsforbindelsen er i overensstemmelse med lovgivningen.

Electricity Balancing guideline og den tidligere Storebæltssag

Energiklagenævnet afgjorde i 2012, at Energinet ikke kunne opretholde reservationen på Storebæltsforbindelsen, fordi den samfundsøkonomiske gevinst ved reservation blev vurderet for utilstrækkelig i forhold til Energinets samlede omkostninger til køb af reserver. Energiklagenævnet henviste her til § 1, stk. 1 og 2, § 31, stk. 1 og 2 i (daværende) elforsyningsloven, § 2, stk. 1, i lov om Energinet.dk samt systemansvarsbekendtgørelsens § 5, stk. 1 og 2.

Den EU-retlige regulering af balanceringskapacitet er siden Energitilsynets afgørelse blevet udbygget med EBGL, der er udstedt i medfør af forordning 714/2009, og som blandt andet har til formål at "*øge effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder*".

Reguleringen i EBGL og de metoder, der udmøntes i medfør heraf og de heri indeholdte kriterier, sikrer, at der tages de nødvendige hensyn til den markedsmæssige situation og markedsaktørerne. Anvendelsen af EBGL-forordningens principper bidrager til, at der udvikles en kapacitetsreservation, der tager størst mulige hensyn til konkurrencen og markedsaktørerne. Anvendelsen af EBGL-forordningens principper bidrager således til, at tilstrækkelighedsvurderingen af den samfundsøkonomiske gevinst sker gennem efterlevelse af kravene i EBGL-forordningen. EBGL-forordningen udvider dermed retsgrundlaget i forhold til den tidligere sag om kapacitetsreservation på Storebæltsforbindelsen, som afgjort i Energiklagenævnet.

Tildelingsmetoderne efter EBGL-forordningen er markedsbaserede og baseret på samfundsøkonomiske konsekvensanalyser. Anvendelse af en metode til kapacitetstildeling efter retningslinjerne EBGL-forordningen, hvorved forordningens formål iagttages, sikrer, at reservation af kapacitet til udveksling af reserver er konform med de metoder, der anvendes på de grænseoverskridende balancemarkeder.

Ved at følge principperne i EBGL sker udvekslingen mellem DK1 og DK2 således i overensstemmelse med EBGL's formål.

Bestemmelserne i EBGL, herunder særligt artikel 38-42, finder dog ikke direkte anvendelse for reservation af transmissionskapacitet på Storebæltskablet, hvor der sker udveksling af balanceringskapacitet mellem samme TSO inden for én medlemsstat. Reservation af transmissionskapacitet på Storebæltskablet vil derfor ikke være underlagt samme krav, som eksempelvis kravet om kapacitetsberegning efter art. 38, stk. 5.

Med metoden, jf. EBGL artikel 41, vurderer Energinet, at reservation overordnet set kan gennemføres, hvis den forventede værdi af reservationen (generelt) er positiv, hvor denne vurdering skal baseres på en sammenligning af den forecastede værdi ved udveksling af energi og den faktiske værdi ved udveksling af reserver. På grundlag af EBGL vurderer Energinet, at day-ahead tidsrammen kun skal have forrang til kapaciteten mellem budzoner, for så vidt at en sammenligning af værdien i day-ahead og en anden tidsramme ikke kan påvise en større værdi ved at tildele kapaciteten til den anden tidsramme. Ifølge EBGL artikel 39, stk. 6, kan Forsyningstilsynets fastsætte en begrænsning på reservationsomfanget, hvis effektiviteten af forecastet vurderes for lav.

Det er Energinets opfattelse, at Forsyningstilsynet dermed ikke længere bør være bundet af, at Energitilsynet i afgørelsen fra 2012 fremhævede som en forudsætning, at der ”indiskutabelt er store fordele ved reservationen”, men i stedet skal lægge afgørende vægt på, at der blot statistisk set er fordele ved reservationen.

Med Energitilsynets afgørelser fra 2010 og 2012 forventer Energinet, at forordning 714/2009 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling – fra 1. januar 2020 elmarkedsforordningen (forordning 943/2019) – vil udgøre det væsentligste retsgrundlag, når tilsynet skal vurdere lovligheden af Energinets ønske om kapacitetsreservation på Storebæltskablet til udveksling af mFRR kapacitet.

I forbindelse hermed bemærker Energinet, at forordning 714/2009 har til formål at forbedre det indre marked for elektricitet, jf. art. 1, litra a, og det fastlægges i retningslinjerne i forordningens bilag 1, at metoder til håndtering af kapacitetsbegrænsninger, herunder kapacitetstil- deling, skal være markedsbaserede for at lette en effektiv grænseoverskridende handel, jf. pkt. 2.1

Reglerne i EBGL-forordningens afsnit IV regulerer overførselskapaciteten mellem budzoner. Storebæltforbindelsen udgør overførselskapacitet mellem to budzoner. Reguleringen må derfor være egnet til at sikre, at der på Storebæltforbindelsen etableres de rette markeds- mæssige mekanismer til kapacitetsreservation.

At de to budzoner er underlagt samme TSO, bør ikke ændre herved, jf. hertil tillige Energitilsynets afgørelser, hvor Energitilsynet netop anfører, at Storebæltforbindelsen har samme karakteristika som samkøringslinjer omfattet af EU reguleringen.

Clean Energy Package

Energinet mener, at den udvekslingskapacitet, som forordning 2019/943 omhandler, er ”cross-zonal capacity”, altså kapacitet mellem budzoner, som beregnet i de kapacitetsberegning- metoder, der er udarbejdet i regi af CACM. Dermed er det underordnet, om Storebæltforbindel- sen er en samkøringslinje eller ej.

Med Energinets tolkning af ”kapacitet” fastlagt, ser Energinet ikke 70 % kravet i artikel 16 i el- markedsforordningen som relevant i forhold til en eventuel reservation af kapacitet til udveks- ling af reservekapacitet mellem DK1 og DK2, fordi kapacitet tildelt reservemarkederne også er tildelt til markedet.

Ovenstående to forhold uddybes i det følgende.

Artikel 16, stk. 3, i elmarkedsforordningen har følgende ordlyd:

“De regionale koordinationscentre udfører koordineret kapacitetsberegning i overensstem- melse med denne artikels stk. 4 og 8 i som fastsat i artikel 37, stk. 1, litra a) og i artikel 42, stk. 1.

De regionale koordinationscentre beregner overførselskapacitet under overholdelse af de driftsmæssige sikkerhedsgrænser (...) “

Når der således i artikel 16 refereres til kapaciteten, er det dermed "cross-zonal" kapaciteten. Dette understreges yderligere af referencen til artikel 37, stk. 1, litra a)¹, som fastsætter at hvert regionalt koordinationscenter skal

"udføre den koordinerede kapacitetsberegning i overensstemmelse med de metoder, der er udviklet i henhold til retningslinjerne for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger (...)" – dvs. jf. CACM-forordningen.

I elmarkedsforordningens artikel 2, nr. 70), defineres "overførselskapacitet (cross-zonal capacity) som "det omfang. Hvori det internt forbundne system er i stand til at overføre energi mellem budområder".

Denne definition fastlægger entydigt, at kapaciteten på Storebæltsforbindelsen er "cross-zonal capacity" uagtet Storebæltsforbindelsens status som samkøringslinje eller ej.

I elmarkedsforordningens artikel 16, stk. 5, som beskriver den (cross-zonal) kapacitet, der skal allokeres til markederne, indgår muligheden for allokering til såvel energi (day-ahead/intraday) som kapacitet (reserver). Bestemmelsen har følgende ordlyd:

"Kapacitet skal tildeles efter eksplicitte kapacitetsauktioner eller implicitte auktioner, der omfatter såvel kapacitet som energi. De to metoder kan sameksistere på samme samkøringslinje (...)"

Artikel 16, stk. 8, anfører, at 70 % af kapaciteten på en given grænse som minimum skal stilles til rådighed for markedet ("*to be made available to market participants*"). Hvad der kan inddrages i de resterende 30 % af kapaciteten er også angivet eksplicit i bestemmelsen:

"Den samlede andel på 30 % kan anvendes til sikkerhedsmargin, loop flows og interne strømme for hvert kritisk netelement."

Udveksling af reserver indgår hverken i "sikkerhedsmargin", "loop flows" eller "interne strømme for hvert kritisk netelement". Dermed er Energinet af den klare overbevisning, at udvekslingen af reserver ikke skal indregnes i de 30 %.

Når forordningens artikel 17, stk. 2, desuden eksplicit pålægger TSOerne at foreslå en passende struktur for allokeringen af reserver på tværs af tidsrammer, finder Energinet i reguleringen klar understøttelse af, at kapacitet allokeret til udveksling af reserver skal indgå i 70 %-kravet jf. artikel 16.

Energinets vurdering af bestemmelserne i den nye elmarkedsforordning understøtter, at balanceringsreservationer er en mulighed på de grænser, hvor der laves kapacitetsberegning. Da

¹ Energinet bemærker desuden den tæt på sammenfaldende ordlyd i artikel 37(1)(a) med artikel 38(5) i EBGL. I dialogen med NordReg omkring udviklingen af et nordisk kapacitetsmarked for aFRR kapacitet, er EBGL artikel 38(5) blevet fremhævet som et centralt argument for, at udveksling af reservkapacitet mellem de nordiske TSOer ikke kunne tillades, før flow-based kapacitetsberegningens metode var introduceret. Hvis dette fortsat er NordRegs tolkning af EBGL artikel 38(5) forventer Energinet umiddelbart, at 70 % kravet i følge artikel 16 også først har virkning, når flow-based kapacitetsberegningens metode er introduceret i den nordiske kapacitetsberegningens region.

Storebæltsforbindelsen er underlagt kapacitetsberegningmetoden for CCR Nordic, er kapacitetsreservationer med henblik på udveksling af reserver også omfattet af den kapacitet, der kan indregnes i opgørelsen af de 70 %.

Energinet vurderer derfor, at reservation af kapacitet til udveksling af mFRR mellem DK1 og DK2 er lovlig, såfremt det kan vises, at det skaber samfundsøkonomisk værdi.